

מאת: _____
כתובת: _____
טל. _____ פקס _____

תאריך: _____

לכבוד
הגננת/המורה _____

הנדון: הקטין המתחנך במוסד בניהולך

גננת יקרה,

1. הח"מ הוא אפטרופוס על הקטין המתחנך אצלך בגן, בדיוק באותה מידה שאימו אפטרופסית עליו.
2. מסתמן שאת, כמחנכת, פוגעת בזכויותי ההוריות וזכויותי כאפטרופוס.
3. התנהגותך מהווה הפרה גסה של זכויותי כהורה הנובעות מהוראות חוזרי מנכ"ל משרד החינוך שאת כפופה לו.
4. נראה כי את דוגלת בגישה שלכל ילד מספיקה אמא אחת, ושילד איננו זקוק לאבא, אחרת היית מתייחסת ברצינות לכך שאת מחנכת ילד ויודעת שילדים זקוקים לשני הורים.
5. עליך לשמור על קשר ישיר עם שני ההורים. אסור לך לנקוט עמדה לטובת האימא. עליך לזמן את שני ההורים לשיחה. עלייך לפעול בשיתוף עם פסיכולוג או יועץ. עלייך להזמין את שני ההורים לשיחת היכרות. עלייך לפתח ערוצי קשר פתוחים וזמינים לשני ההורים. הילד זכאי לקשר קבוע ולמעורבות שני ההורים בחייו בגן שבניהולך, עלייך לקבל את כתובתי ומספר הטלפון שלי, עלייך להבהיר לאימא את מחויבותך לקשר עם שני ההורים.
6. לנוחיותך אני מצרף את החוזרים, ומצטט:

ראי חוזר מנכ"ל משרד החינוך בעניין פרודים וגרושים משנת 2003 לרבות העדכון בדבר "צמתים ומצבים חשובים"

על פי חוק הכשרות המשפטית והאפטרופסות, התשכ"ב-1962, שני ההורים הם האפטרופסים הטבעיים של ילדיהם הקטינים ומחויבים וזכאים מתוך הסכמה לדאוג לצורכיהם, הכוללים, בין השאר, את לימודיהם ואת חינוכם. גם כאשר הילד גדל אצל הורה אחד (ההורה המשמורן) אין הדבר מפחית מחובותיו ומזכויותיו של ההורה השני (שאינו משמורן), (הממשיך להיות אפטרופוסו הטבעי של הילד, למעט במקרה של החלטה של בית-משפט או בית-דין או הסכם גירושין חתום המורים אחרת.

מחויבותו של בית הספר היא לפעול באופן התואם זכות זו ולקיים קשר תקין עם שני ההורים הפרודים או הגרושים באופן המתייחס לטובת הילד, לצרכיו ולרצונותיו. טובת הילד וכן זכויות הילד בהליך הגירושין של הוריו באו לידי ביטוי בפסיקה הישראלית בשנים האחרונות."

7. בהנחיות הכלליות, סעי' 2.2 כתוב:
 על המחנך להקפיד על קשר ישיר בינו לבין ההורים (או אחד מהם, על פי סיכום מראש) בכל הנושאים הקשורים לתפקוד הילד בבית-הספר ובכל ההסדרים וההתחייבויות של ההורים כלפי בית-הספר (אישורים ותשלומים לטיולים, מסיבות, הרשמה ופעילויות ייחודיות).
8. ובהנחיות כלליות, סעי' 3.3 כתוב:
 עם פתיחת שנת הלימודים, ובמפגש ראשון עם ההורים, יפנו המחנכים בבקשה מוכללת אל ההורים ליידע אותם לגבי כל הקשור לילד (כגון מצבו הבריאותי והמשפחתי, שינויים במבנה המשפחה ואורח חייה).
9. ובסעי' 4.1:
 במסגרת הזמנת תלמידים לשיחה עם המחנך יזמן מחנך הכיתה את שני ההורים הפרודים או הגרושים לשיחת היכרות. אם הדבר איננו מתאפשר (עקב רמת עימות גבוהה ביניהם), יזמן המחנך כל אחד מהם בנפרד.
10. ובסעי' 4.3 עד 4.7:
 4.3 הילד זכאי לקשר קבוע ולמעורבותם של שני הוריו בחייו בבית הספר, וההורים זכאים לקבל מידע על לימודיו ועל תפקודו. על המחנך לסכם עם שני ההורים את דרכי השיתוף עם כל אחד מהם לגבי העברת מידע, הזמנות לימי הורים, מסיבות כיתתיות ואירועים בית ספריים, טיולים, תעודות, ציונים והוצאת ילד מהגן או מבית-הספר בשעות הלימודים. כל זאת בכפיפות לטובת הילד ולצרכיו.
- 4.4 לצורכי תקשורת שוטפת יקבל המחנך משני ההורים את כתובותיהם ואת מספר הטלפון שלהם.
- 4.5 על פי הצורך ייקבעו נהלים ייחודיים (כגון מפגשים נפרדים או שליחת מידע באמצעות הדואר) באותם מקרים שבהם אין ההורים מקיימים ביניהם קשר שוטף או על-פי בקשה מפורשת שלהם, או במקרים של רמת עימות גבוהה, כשלא מתאפשר מפגש משותף.
- 4.6 במקרים שבהם אחד ההורים מביע התנגדות לקשרים בין בית הספר להורה השני יבהיר המחנך את מחויבותו לקשר עם שני ההורים. כך גם במקרים שבהם יפנה הורה שאינו משמורן לבית הספר ויבקש מידע לגבי ילדו. זאת לבד מאותם מקרים שבהם קיימת החלטה מפורשת של בית משפט/בית-דין השוללת את הקשר עם אחד ההורים והמוצגת בפני המחנך.
- במצבים של עימות קשה בין ההורים או של בקשות חד-צדדיות, או בכל מקרה שהמחנך מתלבט ביחס לטיפול בסוגיות הייחודיות הנובעות מהגירושין, עליו להתייעץ עם גורם טיפולי בבית הספר.

5. ובסעי' 5.1 "מפגש בין המחנך לילד":
במסגרת מפגשי ההיכרות או המפגשים האישיים השוטפים של המחנך עם תלמידיו יש לאפשר לילד להשמיע את עמדותיו, את רצונותיו, את צרכיו, את מחשבותיו ואת רגשותיו ביחס למעורבותו של בית-הספר בקשר לגירושין של הוריו. כמו-כן יש ליידע אותו לגבי בקשות הוריו הנוגעות לקשר שלהם עם בית הספר.
6. העדכון לחוזר מעיד כי כאשר הילד עומד בפני צומת מכריעה בחייו על הגנת לדבר עם שני ההורים, ולתת לשניהם פתחון פה בבחירת מעבר ממסגרת לימודית אחת לשנייה, מגמות לימודיות, הקף בחינות וכו': **"שיחות לגבי בחירות אלו תיעשינה עם שני ההורים, בניסיון לסייע להם להיות שותפים לתהליך של קבלת ההחלטות באופן ההולם את צרכי הילד ואת רצונו".**
7. וגם: **"בפעילויות מיוחדות (כגון טיולים, משלחות, פעילות במסגרת ייחודית וחברתית) חשוב ששני ההורים יקבלו מידע לגבי השתתפותו של הילד, אלא אם כן סוכם אחרת בשיחה עמם".**
8. וגם: **"עבודות "שורשים" ושנת בת/בר מצווה עלולות לזמן קשיים לילדים להורים גרושים. הרחבת מושג המשפחה באופן הכולל את הרכבה הייחודי, מתן לגיטימציה לקיומם של הרכבים שונים של משפחות והצעת פתרונות יצירתיים לדרכי הצגת המשפחה יכולים לעזור לילד בהתמודדות עם הסיפור המשפחתי שלו בגבולות הרצויים לו".**
9. אם לא די בכך, החוזר מדגיש את אמנת האו"ם בדבר זכויות הילד בסעי' 5.2 המדגישה את זכותו לגבש דעות משלו.
10. ישנם חוזרים נוספים באתר האינטרנט של משרד החינוך הנוגעים לנוהלי אבטחה (גיוס הורים כמתנדבים לשעת חרום, הפעלה בשביתת סייעות, ליווי לטיולים וכו'). בכולם ההתייחסות היא לזכות המשותפת של שני ההורים.
11. הנוהל עצמו בסעי' 7.1 מציין: **"התעלמות מהנושא מקשה על הילדים ומחזקת אצלם תפיסות אסטיגמטיות ורשות בושה ואשמה".**
12. ובסעי' 5.1: **"יש ליידע אותו [הקטין] לגבי בקשות הוריו הנוגעות לקשר שלהם עם בית הספר [לרבות גן]".**
13. ראי גם חוזר המנהל הכללי תשל"א / 1, ביחס לכניסת אורחים למוסדות חינוך, עפ"י חוזר מנכ"ל תשל"א/1 (כ"ט באב תש"ל – 31 באוגוסט 1970), סעיף 23 א: **"הורים של תלמידים באים לבית-הספר בשעות הקבלה או במועדים אחרים שנקבעו ע"י הנהלת המוסד, ובמקרים מיוחדים – לשם קיום קשר עם ילדיהם. בכל מקרה, אין הורים נכנסים לכיתה בזמן שיעור".**

14. הינך נדרשת לקרוא את הנהלים המצורפים ולפעול בהתאם.
15. הינך נדרשת מייד לקיים שיחה עם הקטין, ולומר לו את האמת, שאימו לא רוצה קשר בינו ובין אביו: הנוהל עצמו בסעי' 7.1 מציין: **"התעלמות מהנושא מקשה על הילדים ומחזקת אצלם תפיסות אסטיגמטיות ורשות בושה ואשמה"**.
16. הינך נרשת לזמן אותי לשיחת היכרות, ולהתחיל לדווח לי על כל מה שקורה בגן.
17. לסיום, נא להודיע לי מתי אוכל להגיע לגן, שלא בזמן שיעורים, ולפגוש את הקטין, בהתאם לחוזר מנכ"ל תשל"א/1 (כ"ט באב תש"ל – 31 באוגוסט 1970), סעיף 23 א.

בכבוד רב,

אבא